

ไขรหัสประเมินคุณภาพ แห่ง ร.ร.มีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน

นำเสนอเมื่อ : 21 มี.ค. 2558

ความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากทุกคนมีส่วนร่วม โดยเฉพาะความร่วมมือกับชุมชน ทำให้เกิดการช่วยเหลือกัน ส่งผลให้โรงเรียนเข้มแข็งขึ้น

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เปิดเผยแพร่ผลรวมของการศึกษาไทยจากการประเมิน 3 รอบที่ผ่านมาในรอบ 15 ปี ในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จากโรงเรียนทั่วประเทศทั้งหมด 32,099 แห่ง ปรากฏว่ามีโรงเรียนที่ได้ผลประเมินดีมากทั้ง 3 รอบ จำนวน 354 แห่ง

โดยพบข้อสังเกตที่น่าสนใจคือโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากได้ผลการประเมินดีมากติดต่อกัน 3 รอบ ซึ่งถือได้ว่ามีศักยภาพไม่น้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลาง, ใหญ่ และใหญ่พิเศษ

อาจต้องยอมรับว่าส่วนหนึ่งของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นมาจากระบบการบริหารจัดการของโรงเรียนที่มีศักยภาพ ดังเช่น โรงเรียนบ้านเหล่ายาว ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กแห่งเดียวของ จ.ลำพูน ที่ได้รับการประเมินจาก สมศ.ระดับดีมากทั้ง 3 รอบ โดย "นิคม พรหมอนันต์" ผู้อำนวยการโรงเรียน บอกว่าการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนอาศัยหลักการมีส่วนร่วม ด้วยการเชิญผู้แทนผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักเรียน และครู มารวมกันทำสมาธิโรงเรียน

"เป้าหมายคือวิเคราะห์ด้านต่าง ๆ ทั้งจุดอ่อน จุดแข็ง เพื่อนำไปสู่การสร้างโรงเรียนที่ดี ก่อนจะกำหนดเป็นแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3-5 ปี และทำแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งกำหนดกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่นำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน"

ทั้งนั้น เพราะการบริหารโรงเรียนไม่ได้อยู่ที่ผู้บริหารคนเดียว แต่ต้องมีทีมงานสนับสนุน โดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ในชนบท ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือกับชุมชน และทุกภาคส่วนเข้ามาให้ความสำคัญ และร่วมมือในการดำเนินงานหรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อีกทั้งความที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ก็มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ จึงทำให้โรงเรียนต้องหาแนวทางการระดมทุนอย่างการทอดผ้าป่า เพื่อนำเงินมาพัฒนาโรงเรียน

"โรงเรียนของเรากำหนดมาตรฐานตัวเองให้สอดคล้องกับเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ก่อน และหากเราผ่านมาตรฐานของ สพฐ. ก็เหมือนเรามีฐานจนนำไปสู่การพัฒนาที่สอดคล้องกับเกณฑ์ สมศ."

การบริหารจัดการของ ร.ร.บ้านเหล่ายาว เป็นไปในทิศทางเดียวกับโรงเรียนขนาดใหญ่อย่าง ร.ร.ยุพราชวิทยาลัย จ.เชียงใหม่ ซึ่งรองผู้อำนวยการโรงเรียน "ผองพรรณ สายทอง" บอกว่า จุดแข็งของโรงเรียนอยู่ที่การบริหารงานที่เน้นการมีส่วนร่วม และทำงานเป็นทีมผ่านภาคีเครือข่าย ได้แก่ โรงเรียน,

กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, สมาคมผู้ปกครองและครู, เครือข่ายผู้ปกครอง และสมาคมศิษย์เก่า นอกจากนี้
มีการแจ้งผลการประเมินคุณภาพจาก สมศ. ให้ครูและนักเรียนรับทราบอย่างทั่วถึง

"นักเรียนจะทราบว่าตัวเองอยู่ในระดับไหน แล้วต้องพัฒนาอย่างไร ทำให้เกิดความร่วมมือกับครู
เพื่อทำให้การประเมินครั้งต่อไปดีขึ้น ขณะที่ครูก็พัฒนาตัวเองเพิ่มขึ้นด้วย ทั้งนี้ สิ่งที่ดีถือว่าเป็นความท้าทายของเรา
คือ ตัวบ่งชี้เรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพราะเด็กที่มาอยู่โรงเรียนเรามีทั้งเด็กอ่อนและเก่ง
จึงต้องพัฒนาเด็กอ่อนขึ้นมาเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์เขาเกณฑ์
โดยมีโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ"

"**ศ.ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์**" ผู้อำนวยการสมศ. ฉายภาพรวมของการประเมินคุณภาพการศึกษาว่า
โรงเรียนขนาดเล็กพัฒนาขึ้นจากรอบ 1 และ 2 อย่างมาก
ความสำเร็จที่เกิดขึ้นไม่ได้อยู่ที่ความรับผิดชอบของคนคนเดียว แต่ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนา
โดยเฉพาะวัฒนธรรมชุมชนที่โรงเรียนสร้างความมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนเป็นเรื่องสำคัญ
เพราะจะทำให้เกิดการช่วยเหลือกัน ส่งผลให้โรงเรียนเข้มแข็งขึ้น

"โรงเรียนต้องทำให้เหนือกว่าเกณฑ์ที่ สพฐ. หรือ สมศ. กำหนด คือต้องตั้งเป้าให้สูง
รวมถึงมีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดตัวบ่งชี้เพื่อพัฒนาโรงเรียนตนเอง ดังนั้นไม่ว่า สพฐ.
หรือ สมศ. จะพัฒนาตัวบ่งชี้ใด ก็จะไม่กระทบต่อสถานศึกษา เพราะมีตัวบ่งชี้ของตัวเองอยู่แล้ว"

สำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาของ สมศ. ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด
โดยประเมินอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก ๆ 5 ปี ผ่าน 12 ตัวชี้วัด อันเป็นเกณฑ์วัดคุณภาพมาตรฐาน ได้แก่ 1)
ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี 2) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 3)
ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 4) ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น 5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 6)
ประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

7) ประสิทธิภาพของการบริหารการจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา 8)
พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด 9) ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา
วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา

10) ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา 11)
ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา และ 12)
ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ